INDEX SCHOLARUM

PUBLICE ET PRIVATIM

IN ACADEMIA

GEORGIA AUGUSTA

PER SEMESTRE AESTIVUM

A. D. XXII. M. APRILIS USQUE A. D. XVI. M. AUGUSTI
A. MDCCCLXII.

HABENDARUM.

Praemissa est Ernesti de Leutsch de Pindari carminis Isthmii secundi prooemio commentatio.

GOTTINGAE
TYPIS EXPRESSIT OFFICINA ACADEMICA DIETERICHIANA.
(GVIL. FR. KAESTNER.)

ACADEMIAE GEORGIAE AUGUSTAE
PRORECTOR
HERMANNUS SAUPPE D.
CUM SENATU.

Quod dixi in indice scholarum aestivarum a. MDCCCLIX etiamnunc in Pindari carminibus locos haud paucos inveniri, ubi viri docti propter verborum corruptelas aut structurae difficultatem de poetae sententia ambigerent, hac scribendi occasione ita utar, ut exemplo illustrem et doceam exstare in eo poeta versus, quorum vim, licet lectio, verborum significatio, structura grammatica difficultatibus nullis premantur, interpretes tamen aut omnino non aut ex parte tantum assecuti sint. Quibus locis Isthm. 1, 10 adnumerandum esse, de quo in Philol. T. XVIII, p. 486 egi, verbo monuisse sufficiat: pluribus de carminis Isthmii secundi prooemio disseram. Ibi priscos poetas legimus, simulac pueros in aetatis flore constitutos ut materiem carminis suavissimam nacti essent, illico carmina melliflua iaculatos:

οἱ μὲν πάλαι, ὦ Θρασύβουλε, φῶτες, οἳ χρυσαμπύκων
ἐς δίφρον Μοισᾶν ἔβαινον κλυτᾷ φόρμιγγι συναντόμενοι,
ῥίμφα παιδείους ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους,
ὅστις ἐὼν καλὸς εἶχεν Ἀφροδίτας
εὐθρόνου μνάστειραν ἁδίσταν ὀπώραν.

Iam vero veteres interpretes cum de omnibus poetis haec dici non posse facile perspicerent, identidem quaesiverunt quodnam poesis genus, quinam poetae Pindari animo cum haec scriberet obversati sint: legimus enim in scholiis ad vs. 1: *ταῦτα δὲ τείνει καὶ εἰς τοὺς περὶ Ἀλκαῖον καὶ Ἴβυκον καὶ Ἀνακρέοντα καὶ εἴτινες* [adde *ἄλλοι*] *τῶν πρὸ αὐτοῦ δοκοῦσι περὶ τὰ παιδικὰ ἠσχολῆσθαι:* quae ne contemnas neve aliunde nisi e doctis veterum Alexandrinorum commentariis traducta esse tibi persuadeas, vetant opinor quae scholl. ad Aristoph. Thesmoph. 168 habent: *Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος καὶ Ἀνακρέων ὁ ἀπὸ Τέω καὶ Ἀλκαῖος ὁ Λέσβιος μέλη ἔγραψαν πρὸς λύραν.* Quibus adiici poterit Stesichorus ab Athen. XIII, p. 601 A inter poesis amatoriae auctores relatus: *καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδεῖα καὶ παιδικά,* ubi *παιδεῖα* ex Heckeri emendatione [v. Philolog. T. V, p. 505] pro corrupta editionum lectione *παιδιὰ* exhibui: etiam cantilenas populares addendas censeo, quarum argumentis qui fines antiquo tempore constituti fuerint quamquam nos vix possumus coniectura augurari, in nostra tamen causa eas propter praeclaram illam Chalcidensium cantiunculam testes adhibere licet, quam Plutarch. Amat. c. 17 servavit, in ordinem Bergkius redegit Poet. Lyr. Gr. p. 1036, n. 32:

ὦ παῖδες, ὅσοι Χαρίτων τε καὶ πατέρων λάχετ' ἐσθλῶν,
μὴ φθονεῖθ' ὥρας ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖν.
σὺν γὰρ ἀνδρείᾳ καὶ ὁ λυσιμελὴς ἔρως ἐπὶ Χαλκιδέων θάλλει πόλεσιν,

vs. 2 Bergkius ὁμιλίαν: res quidem, quae his versibus tanguntur, in Olympiadum initium incidisse possunt, forma metrorum, ut in transcursu notem, non ante Alcaei tempora nasci potuit. Sed quid prodit manifestatque hos potissimum a Pindaro respici poetas? Videamus haec:

6. ἁ Μοῖσα γὰρ οὐ φιλοκερδής πω τότ' ἦν οὐδ' ἐργάτις·
οὐδ' ἐπέρναντο γλυκεῖαι μελιφθόγγου ποτὶ Τερψιχόρας
ἀργυρωθείσας πρόσωπα μαλθακόφωνοι ἀοιδαί.

Recessi vs. octavo a Boeckhio cum codicibus lectionem ἀργυρωθεῖσαι tuente et verissimam Gurlitti emendationem ἀργυρωθείσας recepi: πρόσωπα enim, numerum pluralem, iam Homerus de una eaque pulcherrima Briseide posuit Il. T, 285 χερσὶ δ' ἄμυσσεν Στήθεά τ' ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν ἰδὲ καλὰ πρόσωπα: item de Penelopa Od. σ, 173 μηδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα Ἔρχευ, ad quem locum Eustathius dicit p. 1842, 61: τὸ δὲ πρόσωπα πληθυντικῶς ἔφη διὰ τὴν κατ' αὐτὰ διάχυσιν καὶ τὴν ἐντεῦθεν διαπέτειαν, ὁποίῳ δή τινι λόγῳ καὶ ἡ Ἰλιὰς ἐν τῇ μονομαχίᾳ πληθύνει τὸ τοῦ Αἴαντος πρόσωπον, tum de Euryclea vetula Od. τ, 361 γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα: de Vulcano Il. Σ, 414 σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ' ἀπομόργνυ, cui loco Eustathius p. 1151, 18 haec adscripsit: πρόσωπα δὲ καὶ νῦν πληθυντικῶς, ὥς καί τινι τῶν ἡρώων ἀλλαχοῦ: nam de Aiace dicit Η, 212 poeta: μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι, ubi Eustathius p. 676, 59 haec profert: καὶ ὅτι πληθύνει τὰ πρόσωπα τῷ ἥρωι ὁ ποιητής, οὐ μόνον ἀφελῶς κατὰ τὸν γράψαντα τό, Πὺξ παίει αὐτὸν κατὰ τῶν προσώπων [haec verba citat etiam Suid. s. v. Πύξ, ubi editores Eustathii immemores fuere], ἤγουν κατὰ τῆς ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν παρειᾶς, ἀλλὰ καὶ ὡς θαρσαλέῳ· τὸ μὲν γὰρ θάρσος διαχέει, συστέλλει δὲ ὁ φόβος. διὸ καὶ ὁ μὲν θαρσῶν μακρὰ βαίνει, οὐ συμποδιζόμενος τῷ δέει, ὁ μέντοι δειλιῶν ὀκλάζει καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους ἴξει πόδας. ἔοικε δέ πως ἀρχὴν ἐντεῦθεν λαβεῖν ὁ εἰπὼν [Eur. Phoeniss. 314] ὄρεγμα παρηΐδων τὴν τοῦ προσώπου ἔκτασιν καὶ πλατύτητα, καὶ ὁ στόμα πληθύνας Ὁμηρικῷ ζήλῳ ἐν τῷ [Sophocl. Trach. 938], ἀμφιπίπτων στόμασι, quibuscum fere conspirant quae breviter exponunt Scholl. Venet. BL ad eundem locum: εὖ δὲ τὸ πληθυντικῶς χρήσασθαι· σμικρύνει γὰρ τὸ πρόσωπον καὶ ἀποστενοῖ δειλία, χαρὰ δὲ πληθύνει τε καὶ διαχέει: denique Ulyssem adducimus, de quo Od. θ, 85 narrat φᾶρος . . . κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα, ubi Eustathius p. 1586. 61: πληθύνει δὲ κἀνταῦθα τῷ ἥρωι τὰ πρόσωπα Ὅμηρος ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τῷ Αἴαντι, εἰπὼν ταῦτα καὶ καλὰ διὰ τὴν προλεχθεῖσαν θεσπεσίαν χάριν ἣ κεφαλῇ καὶ ὤμοις ἐπεχύθη: hinc idem usus ad Atticos pervenit atque ad serioris aetatis epicos, ex quibus Meinekius Anal. Alexand. p. 155 et L. Dindorfius ad Steph. Thes. L. Gr. s. πρόσωπον p. 2048 C exempla collegerunt: iis addo etiam in v. μέτωπον hunc pluralis usum observari, sed multo rarius: Hom. Od. ζ, 107 πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρα ἔχει ἠδὲ μέτωπα, Heraclid. Anthol. Palat. VII, 365, 1 ἁ κόνις ἀρτίσκαπτος, ἐπὶ στάλας δὲ μετώπων Σείονται φύλλων ἡμι-

θαλεῖς στέφανοι. Haec de lectione: nunc sententiam exploremus. Attendendum est ad vv. *ἁ Μοῖσα:* haec enim non cum scholiis de Musa in universum, sed, cum ex usu apud Pindarum saepius obvio articulus nominibus propriis praemissus demonstrativa vi praeditus sit, v. Isthm. V, 16 et quae Tych. Mommsen. in Ritschl. et Welck. Mus. Rhen. T. IV, p. 561 disputavit, de ea Musa accipi debent, quae eorum carminum, quae modo commemorata sunt, curam suscepit; dicit igitur Pindarus: haecce Musa mercennaria tunc non erat, ea scilicet, quae carminibus in pueros excellenti forma scriptis praeerat. Huius Musae quae carmina et qui poetae essent ut accuratius significetur, versus septimus adiicitur: neque etiam ab Terpsichora cantus dulces vendebantur: Terpsichore autem, cuius locum apud Alcmanem Calliope occupat, v. Hephaest. *π. μέτρ.* I, p. 44 Gaisf., fr. 36 Bergk., Stesichore in Ergotimi et Clytii vasculo, v. Gerhard. Act. Archaeol. T. VIII, 1850, p. 261, tab. XXIII. XXIV, cum carminum choricorum parens et patrona sit (Plat. Phaedr. p. 259 C), et nomine et munere plurimum distat ab ea quae antecedenti versu, ut supra ostendimus, Musae nomine nuncupatur, quo etiam fit, ut carmina Musae amatoriae ab iis, quae Terpsichores numine eduntur, longissime discrepare debeant, et ita quidem, ut magnifico chori apparatu et decore careant. Itaque cum supra de poetis quaerebamus, quos stropha prima poeta respexisset, quaerendi erant nulli nisi qui carmina chori ornatu destituta composuissent: ergo, cum veteres Alexandrini, qui in Pindarici loci sententia falli non potuerunt, Alcaeum, Ibycum, alios huc revocaverint, horum carmina amatoria chorica non fuisse pro comperto eos habuisse sponte apparet. Quae si recte disputata sunt, corruit nisi fallor id quod Welckerus, vir de poesis Graecae historia meritissimus, ex hoc Pindari loco collegit, totam Ibyci poesin amatoriam et choricam fuisse, v. eius Script. minor. T. I, p. 228: hoc reiiciendum esse viderat quidem iam Schneidewinus in censura Diar. Jenens. a. MDCCCXLVI, Nr. 290 inserta, sed cum et ipse Pindarici loci rationem non satis perspectam haberet, omnem de Welckeri sententia scrupulum non exemit. Quae cum ita sint, poeta dixit: antiquo tempore neque carminum amatoriorum sine choro canendorum auctores neque chorici poetae prava lucri cupidine ducti carmina pepigerunt: et sic laudata priscorum temporum virtute ad suae aetatis mores notandos transit:

νῦν δ᾽ ἐφίητι τὸ τὠργείου φυλάξαι
*ῥῆμ᾽ ἀλαθείας * * ἄγχιστα βαῖνον,*

χρήματα, χρήματ᾽ ἀνήρ, ὃς φᾶ κτεάνων θαμὰ λειφθεὶς καὶ φίλων.
ἐσσὶ γὰρ ὢν σοφός· οὐκ ἀγνῶτ᾽ ἀείδω
Ἰσθμίαν ἵπποισι νίκαν,
τὰν Ξενοκράτει Ποσειδάων ὀπάσαις κτλ.

Lacunam vs. 10 optime G. Hermannus voce *ὁδῶν* explevit: alia quidem post eum tentata sunt, sed invita ut videtur Musa. Sed quorsum nunc tendit poeta? Si scholiastam audimus, de mercede a Xenocrate denegata queritur: Scholl. ad inscript.: *Καλλίστρατος δέ φησι τὸν Πίνδαρον μὴ τυχόντα τοῦ κατ᾽ ἀξίαν μισθοῦ διά τινα μικρολογίαν τοῦ Ξενοκράτους, προςδιαλέγεσθαι Θρα–*

συβούλῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰς Ξενοκράτην, φησί, γέγραφε τὴν ᾠδήν, ἀλλ᾽ εἰς Θρασύβουλον. καὶ γὰρ ἡ εἰςβολὴ περὶ ἀργυρίου μέμψεώς ἐστιν ὡς θέλοντος αὐτοῦ τὸν κατ᾽ ἀξίαν μισθὸν κομίσασθαι: id. ad vs. 1: *ἐξειργάσατο δὲ τὸ προοίμιον ὁ Πίνδαρος πάλαι, ἑαυτῷ τῆς τοῦ ἐπινίκου γραφῆς μισθὸν ποριζόμενος. φησὶ δέ, ὅτι τῶν λυρικῶν οἱ πολλοὶ ἀμισθὶ πρὸς τὰ καλὰ τὴν σπουδὴν εἶχον, ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀργυρίου πιπράσκεται τὰ ποιήματα:* id. ad vs. 19: *ἐσσὶ γὰρ ὢν σοφός*] *ταῦτα οἱ περὶ Καλλίστρατον συνεργεῖν φασιν ἑαυτοῖς· φανερὸν γὰρ ὡς μισθὸν αἰτῶν τὸν Θρασύβουλον τό τε ἀπόφθεγμα προήνεγκε τὸ περὶ τῶν χρημάτων καὶ προσεπιλέγει· οὐκ ἀγνῶτ᾽ ἀείδω· σοφὸς γὰρ εἶ καὶ συνήσεις πρὸς τί ταῦτα εἴρηται:* quae refutatione non egent; adeo sunt absurda. Meliora proposuit Dissenus ad h. l. p. 538 ed. Goth., unde haec transcribo: *Thrasybulus post mortem patris epinicia victoriae Isthmiae celebraturus significaverat, credo, Pindaro gratum sibi fore, si carmen ab eo haberet; quod quum forte dilatum esset, Pindarus alia Isthmiade, iterum redeunte epiniciorum tempore, hoc carmen per Nicasippum transmisit, excusans se in hunc modum: Olim poetae currum Musarum conscendentes prompte pueriles canebant hymnos, ubi quis formosus annos habebat amori aptos, neque enim tum mercenaria Musa erat; nunc vero iubet Argivi hominis vocem observari tanquam verissimam, nummi homo, qui dixit:* h. e. *at nunc postquam Musa Aristodemi dictum probavit, non iam licet semper prompte amicitiae obsequi, ubi pactis obediendum, quum olim nullis huiusmodi obligationibus obstricti poetae illud prompte sequerentur, quo duceret amor. Sic non postulat mercedem, quod ineptissimum, sed ridens suaviter Musam mercenariam excusat carminis dilationem eo, quod, opera ante locata aliis, non statim officium praestare potuerit Thrasybulo.* Sed ut alia omittam, quem suavem risum Dissenus dicit, eum ubinam prodiderit poeta, ego nondum indagare potui. Quomodo his verbis Thrasybuli animum afficiat reficiatque poeta, tum demum intelligemus, ubi qualis Thrasybuli fuerit eo tempore quo carmen scriptum est vitae conditio, meminerimus: inde ab eo tempore quo Emmenidarum familiam Agrigentini tyrannide depulerant, Thrasybulus a republica remotus amicorum perfidiam et pravitatem hominum avaritia ardentium cognoverat: iniqui igitur huius rerum status censuram quandam in antecedentibus actam inque ea mentem totum per prooemium defixam fuisse verbis *ἐσσὶ γὰρ ὢν σοφός*, i. e. intelligis quid verbis meis subsit, poeta declarat, ita ut totius prooemii sensum hunc fere in modum exponendum censeamus: vita magistra et duce didicisti, divitem potentemque ab hominibus coli; ubi vero divitiae fractae videantur, eundem contemni: sed simul intelligis, me ab hac huius aetatis pravitate esse remotissimum, qui priscorum poetarum integritatem imiter: modo audivi te, dulcem meum amicum, Xenocratis patris optimi victorias in sacris certaminibus reportatas denuo celebraturum, en, adsum et carmen tibi per Nicasippum mitto victoriale: v. vs. 47. Ita procedit sententia poeta digna et ad sequentia transitus, quem Ulricus Hist. Poes. Gr. T. II, p. 541 durissimum esse existimat, facillimus paratur Pindarique arti accommodatissimus: v. Nem. IX, 28. Ad hanc loci explicationem

confirmandam etiam alia afferrem, si res et locus postularet: sed satis disputasse videor de hoc uno prooemio. Itaque Vobis, Commilitones carissimi, scholas aestivas commendatas volo; quibus quo paratiores animos alacrioresque attuleritis, eo magis et praeceptorum satisfacietis exspectationi et Vestris ipsi rebus consuletis.

P. P. in Academia Georgia Augusta m. Februario a. MDCCCLXII.

RECITATIONES ORDINARIAE.

ORDINIS THEOLOGORUM.

J. G. REICHE, Dr., h. XI—XII quinquies per hebd. *Historiam dogmatum* tradet; publice h. III—IV diebus Lunae et Martis praecipua *Isagoges in libros N. T. historico-criticae* capita exponet.

FRIDERICUS EHRENFEUCHTER, Dr., publice *Exercitationes Seminarii Regii homiletici* die Saturni h. X—XII moderabitur et *Exercitationes catecheticas* more sueto moderari perget. Privatim *Theologiae practicae partem alteram* i. e. liturgicen, homileticen doctrinamque de cura animarum dieb. Lun. Mart. Jov. Vener. h. III—IV, et *Ethicen theologicam* h. XII—I quinis scholis tradet.

J. G. LUDOVICUS DUNCKER, Dr., *Historiae ecclesiasticae partem alteram* enarrabit sexies p. hebd. h. VIII—IX: *Historiam dogmatum* diebb. Lun., Mart., Merc., Jov., Ven. h. XI—XII et d. Sat. h. VII—VIII tradet.

L. F. SCHOEBERLEIN, Dr., publice *Exercitationes liturgicas* sodalium seminarii practico-theologici moderabitur die Sat. h. IX—X et una cum Hille, Mus. Dir. Acad., *Cantum ecclesiasticum* eos docebit die Merc. h. VI—VII; privatim *Dogmatices christianae* partem priorem i. e. prolegomena, theologiam et anthropologiam quinquies per hebd. h. XII—I, et *Theologiam practicam* dieb. Lun. Mart. Merc. Jov. Ven. h. IV—V, et d. Sat. VIII—IX tradet. Praeterea *Societatem theologicam* die Ven. h. VI—VIII moderabitur.

J. T. A. WIESINGER, Dr., publice *Seminarii homiletici exercitationes* die Sat. h. X—XII, et *Exercitationes catecheticas* die Merc. h. V—VI moderabitur. Privatim *Pauli Ap. epistolam ad Romanos* quinis p. h. lectionibus h. IX—X interpretabitur. Publice *Joannis*, *Petri*, *Jacobi App. vitam et doctrinam* exponet.

J. WAGENMANN, publice *Historiam ecclesiasticam aetatis recentioris* enarrabit ter per hebd. hora III—IV. Privatim *Historiae ecclesiasticae partem priorem* tradet senis scholis h. VIII—IX; idem *societatem historicam theologicam* moderari perget.

* * *

FRID. GOD. RETTIG, Dr. ph., Gener. Super. Princ. Gotting., *exercitationes catecheticas* diebb. Merc. et Sat. hora I—II, vel alia commilitonibus commoda sueto more moderabitur; *praelectiones de arte catechetica*, Deo favente, semestri hiberno continuabit.

ORDINIS JURISCONSULTORUM.

GEO. JUL. RIBBENTROP, Dr., hora IX—X et hora XI—XII *Pandectas* tradet, omisso tamen jure obligationum, quod ill. collega FRIDERICUS MOMMSEN docebit; ter per hebdomadem dieb. Martis, Jovis et Veneris hora V—VI scholas exegeticas instituet.

GUIL. THEOD. KRAUT, Dr., *Jus Germanicum privatum cum feudorum et mercaturae jure* ex quarta libri sui *(Grundriss zu Vorlesungen über das deutsche Privatrecht u.s.w. Gött.* 1855) editione quotidie h. VII—VIII et IX—X adjunctis *theoretico-practicis exercitationibus* una auditoribus commoda hora tradet.

GUIL. FRANCKE, Dr., *Institutiones juris Romani* h. XI—XII, doctrinam *de hereditatibus* h. VIII—IX docebit, publice binis scholis h. III—IV *tit. D. de hered. petit.* interpretabitur.

H. A. ZACHARIAE, Dr., tradet: *Jus publicum Germaniae*, sexies per hebdom. h. XII—I. *Processum criminalem* tam juris communis, quam illarum legum, quae recentioribus temporibus de reformandis publicis judiciis in Germania latae sunt, quinquies per hebdom. hora X—XI.

H. CAROL. BRIEGLEB, Dr., doctrinam de *summaria causarum civilium cognitione* h. IV—V ter quaterve per hebd. exponet.

AEMIL. HERRMANN, Dr., *Jus criminale* docebit senis lectionibus h. X, quaternis *Juris philosophiam* h. XI. Bis per hebd. publice *Selecta juris criminalis capita* tractabit.

HENR. THÖL, Dr., quater per hebd. *Civile practicum* instituet dd. Lunae et Jovis hora IV—V et V—VI. *Jus mercaturae* e libro suo *(das Handelsrecht vierte Auflage)* quinquies tradet hora VII—VIII.

FRIDERICUS MOMMSEN, Dr., h. XI—XII *Institutiones juris Romani*, h. XII—I *Jus obligationum*, h. VIII—IX doctrinam de *hereditatibus* tradet.

O. E. HARTMANN, Dr., sexies per hebd. hora XI—XII *Theoriam processus civilis* docebit.

ORDINIS MEDICORUM.

C. F. H. MARX, Dr., h. III—IV doctrinam de *Remediorum effectibus atque usu* et *artem formulas medicas concinnandi* quinquies per hebd. tradet; hora IV—V diebus Lunae, Martis et Mercurii *Pathologiam et Therapiam generalem* docebit.

F. WÖHLER, Dr., IX—X sexies per hebd. *Chemiam* tradet. In laboratorio academico una cum Dr. Geuther, Dr. de Uslar, Dr. Fittig et Dr. Beilstein adjutoribus *Praxin* chemicam docebit.

RUDOLPHUS WAGNER, Dr., *Zoologiam generalem* (i. e. Conspectum physiologicum et systematicum regni animalium) quater per hebd. diebb. Lun. Mart. Jov. Vener. hora VIII—IX; *Embryologiam hominis cum historia evolutionis mammalium atque pulli in ovo comparatam* die Saturni hora X—XI docebit et demonstrationibus illustrabit.

GUIL. BAUM, Dr., publice de *ossibus fractis et luxatis* d. Ven. et Sa-

turni h. II—III; privatim doctrinam de *oculorum auriumque morbis* quater p. h. h. II—III; *chirurgiae partem primam*, quinquies h. IV, d. Saturni h. III exponet; *exercitationes clinicas et policlinicas chirurgicas et ophthalmiatricas* in nosocomio Ernesto-Augustano diriget quotidie h. IX. ad h. X c. dimid.; *exercitationes operationum chirurgicarum et ophthalmiatricarum in cadaveribus*, quoties ea aderunt, in museo anatomico instituet.

J. HENLE, Dr., *Anatomiae systematicae partem secundam (Angiologiam et neurologiam)* quotidie h. XII—I, *Anatomiam generalem* d. Lun. Mart. Merc. h. XI—XII tradet. *Exercitationes microscopicas* binis per hebdomadem horis pomeridianis offert.

A. GRISEBACH, Dr., h. VII sexies *Botanicen tam generalem quam specialem* explicabit et excursionibus botanicis plantarumque horti acad. demonstrationibus illustrabit; h. VIII quater per hebdomadem *Botanicen medicam* docebit. Seminarii physico-mathematici sodalibus *Exercitationes practicas ad Botanicen systematicam spectantes* offert.

C. E. HASSE, Dr.. *Pathologiam et Therapiam specialem* sexies hora VII et bis die Mercur. et Saturn. hora VIII tradet. *Scholam clinicam et policlinicam* quotidie hora X et dimidia moderari perget.

G. MEISSNER, Dr., *Physiologiae experimentalis partem primam* (quae ad nutritionem corporis spectant functiones) tradet hora X quinquies per hebd. *Exercitationes practicas* in instituto physiologico moderabitur quotidie horis commodis.

HERM. SCHWARTZ, Dr., Prof. des., h. adhuc definiend. *Tocologiam* quat. p. hebd. docebit; *Exercitationes clinicas* binis scholis moderabitur; *Cursum operationum* instituet.

ORDINIS PHILOSOPHORUM.

G. C. J. ULRICH, Dr., *Trigonometriam planam et sphaericam cum Stereometria* h. X tradet. *Geometriam practicam* adjunctis excursionibus diebus Lunae Martis Jovis Veneris h. V—VII docebit. In Seminario physico-mathematico *exercitationes mathematicas* moderabitur die Merc. h. II.

CAROLUS HOECK, Dr., *Historiam literariam universalem* tradet, hora e tabulis publicis indicanda.

HENR. EWALD, Dr., *Iobum et scripta Salomonea* interpretabitur h. X. Linguas *arabicam et aethiopicam* docebit ternis lectionibus h. II, *persicam et armeniacam* cum *sanscrita* comparatas quaternis.

GUILIELMUS WEBER, Dr., h. V—VII publice *Seminarii physico-mathematici* sodales instituendis *Observationibus physicis* exercebit, privatim *Physices experimentalis partem primam* dd. Lun. Mart. et Merc. docebit.

F. TH. BARTLING, Dr., *Botanicen specialem*, praemissis Bot. generalis elementis, sexies per hebd. h. VII; *Botanicen medicam* quinquies per hebd. h. VIII; *Botanicen oeconomicam* dieb. Lun. Mart. Jov. et Ven. h. XI tradet. — *Excursiones botanicas* sueto more instituet. *Demonstrationes in horto academico* hora commoda habebit.

HENRICUS RITTER, Dr., h. III—IV quinquies per hebd. *Logicen* et

Metaphysicen, h. V—VI quinquies per hebd. *Historiae philosophiae partem priorem* seu *Historiam philosophiae antiquae* docebit.

CAROLUS OESTERLEY, Dr., lectionum suarum cursum sueto more persequetur.

AUGUSTUS GUILIELMUS BOHTZ, Dr., *Psychologiam* diebus Lunae, Martis, Jovis et Veneris hora XI—XII tradet; *Historiam Germanorum literariam inde a Lessingio usque ad nostra tempora* dieb. Lunae, Martis et Veneris h. III—IV enarrabit.

ERNESTUS LUDOVICUS DE LEUTSCH, Dr., publice Seminarii Regii philologici sodalium *disputationes* reget, d. Mercurii h. XI—XII; Proseminarii sodalibus *Sallustii orationes* interpretandas proponet, d. Mercur. hora IX—X. — Privatim *Historiam et artem prosariorum Graecorum* tradet, quater p. hebd. hora X—XI, *Taciti Historias* interpretabitur quinquies p. hebd. hora III—IV.

GUIL. HAVEMANN, Dr., hora III diebus Lunae, Martis, Jovis et Veneris *Historiam praecipuorum Europae regnorum inde a saeculo sexto decimo usque ad annum 1789* tradet. Hora XI—XII diebus Mart. et Vener. *Historiam reformationis in terris Brunsvico-lunaeburgensibus* publice leget.

G. WAITZ, Dr., quaternis scholis h. VIII—IX *Historiam medii aevi* tradet; h. IV—V *Antiquitates Germanicas* tradet et *Taciti Germaniam* interpretabitur. Publice semel *Exercitationes historicas* instituet.

E. BERTHEAU, Dr., *Genesin et selecta e reliquis Pentateuchi libris capita* interpretabitur h. X—XI; *librum Danielis propheticum* explicabit diebus Mart. Jov. et Ven. h. XI—XII. Privatissime sed gratis *lectiones Syriacas et Arabicas* continuabit h. II—III.

RUD. HERMANNUS LOTZE, Dr., *naturalem Philosophiam* docebit quatt. dd. hora VIII—IX; *Philosophiam religionis* quatt. dd. hora V—VI, *selecta Philosophiae capita* tractabit lectionibus publicis hora indicanda.

W. SARTORIUS DE WALTERSHAUSEN, Dr., *Palaeontologiam* sive *alteram partem Geologiae* h. XI—XII explicabit; *Mineralogiam et geognosiam agronomicam* quater per hebd. docebit hora XII—I; *Exercitationes practicas ad mineralogiam spectantes* moderari perget.

JOANNES BENEDICTUS LISTING, Dr., *Opticen* quater p. h. hora XII tradet; *Exercitationes physicas* die Merc. hora XI moderari perget; in *computandis observationibus meteorologicis exercitationes* hora commoda instituet.

F. L. A. SCHWEIGER, Dr., *Historiam veterum populorum litterariam* adumbrabit quaternis p. h. scholis, horis commodis.

HENR. FERD. WÜSTENFELD, Dr., privatissime *elementa linguae Arabicae* docebit.

FRIDERICUS WIESELER, Dr., publice in *Seminario Regio archaeologico Gemmas scalptas* tractandas curabit, die Saturni h. XII—I; privatim *Universam Archaeologiam artium a Graecis et Romanis cultarum* tradet, quinis scholis, h. X—XI; *Rem scenicam Comicorum Graecorum* enarrabit et *Aristophanis Aves* interpretabitur, ternis scholis h. IV—V; privatim *Commentationes a sodalibus Seminarii archaeol.* scriptas recensebit et *Societatis philologicae studia* reget.

JOH. ED. WAPPÄUS, Dr., publice *Notitiam Rerum publicarum Regni Hanoverae* tradet diebus Merc. et Saturn. hora XI—XII; privatim *Geographiam Americae* docebit, quater per hebd. hora XI—XII.

ERNESTUS CURTIUS, Dr., publice *Seminarii* regii *philologici* sodalibus *Quintiliani institutionis oratoriae* librum decimum die Jov. et Ven. h. XI—XII, *Proseminarii* sodalibus *Euripidis Hippolytum* interpretandum proponet. Privatim *Ethnographiam* et *geographiam orbis antiqui* docebit, *Graecorum sedes atque monumenta* accuratius describens, quinis vel senis p. h. scholis h. XII—I, et *Propertii carmina* binis vel ternis p. h. scholis h. VIII—IX interpretabitur.

GUIL. MÜLLER, Dr., *Grammaticam linguae theotiscae historicam* tradet quaternis scholis h. II; *Waltharii ab Aviario carmina* ex editione Lachmanni explicabit dd. Merc. et Sat. h. XII; *Societatis theotiscae* studia moderari perget.

HERMANNUS SAUPPE, Dr., publice *Seminarii* regii *philologici* sodalibus *Lysiam* interpretandum proponet dd. Lunae et Jovis h. XI—XII, *Proseminarii* sodalium *disputationes* reget d. Veneris h. X—XI, *Seminarii* regii *paedagogici exercitationes* moderabitur, dd. Mercurii et Saturni h. XI—XII. — Privatim *Aeschyli Persas* quaternis p. h. scholis explicabit, dd. Lunae, Martis, Jovis, Veneris h. IX—X, et *Artem grammaticam sermonis latini* tradet item quaternis scholis, dd. Lunae, Martis, Mercurii, Jovis h. VII—VIII matutina.

J. A. HELFERICH, Dr., *rerum oeconomicarum politiam (Volkswirthschaftspolitik)* quater p. hebd., diebus Lunae, Martis, Jovis, Veneris hora III — IV, *Historiam disciplinarum ad rempublicam spectantium (Geschichte der Staatswissenschaft)* ter p. hebd., diebus Lunae, Martis, Mercurii, hora VIII—IX docebit.

FRID. GRIEPENKERL, Dr., quinquies per hebd. diebus Lun., Mart., Merc., Jov. et Ven. h. VIII—IX doctrinam de *pecudum pastu* docebit; quater per hebd. diebus Lun., Mart., Jov. et Ven. h. X—XI tradet illam *Chemiae* partem, quae circa *agriculturam* versatur. *Excursiones* ad Theoriam illustrandam spectantes instituet.

M. A. STERN, Dr., tradet: *Calculum differentialem atque integralem* quinq. p. hebd. hora VII. *Calculum variationum* diebb. Lunae, Mart. et Merc. hora VIII. In seminario physico-mathematico de *applicatione quarundam serierum ad theoriam numerorum* disseret die Jovis h. VIII.

BERNHARDUS RIEMANN, Dr., *Theoriam aequationum differentialia partialia continentium exponet et ad varias quaestiones physicas applicabit* quinis per hebd. scholis h. IX—X.

RECITATIONES EXTRAORDINARIAE.

ORDINIS THEOLOGORUM.

GEO. CHR. RUD. MATTHAEI, Dr., *libros symbolicos ecclesiae Lutheranae* describet et *capita theologiae dogmaticae potiora eorum* illustrabit,

dieb. Mart. et Jov. h. II. Doctrinam de *civitate e praeceptis Christi* exponet, historiae Germanorum a Friderico Magno usque ad finem congressus Viennensis ratione habita praecipua, publice dieb. Ven. h. II.

GEORG. CONR. AMAD. LÜNEMANN, Dr., *tria priora Evangelia* interpretabitur senis p. h. lectionibus h. IX—X. — *Pauli epistolas minores* quinis p. h. scholis explicabit h. XI—XII.

ORDINIS JURISCONSULTORUM.

CAROL. GUIL. WOLFF, Dr., *Relatorium* instituet ternis p. h. scholis h. VII—VIII, Collegium quod *processuale practicum* vocant quinquies p. h. h. VIII—IX.

HERBERTUS PERNICE, Dr., *Theoriam processus civilis* docebit quotidie h. XI; *Historiam juris Romani* h. X; *Institutiones juris publici Hannoverani* quaternis scholis h. XII.

ORDINIS MEDICORUM.

E. A. G. HIMLY, Dr., postquam ex morbo convaluerit, lectiones indicabit.

E. F. G. HERBST, Dr., *Physiologiam generalem et specialem* docebit, eandemque experimentis et demonstrationibus microscopicis illustrabit, sexies per hebd. h. X—XI.

A. KRAEMER, Dr., *Diagnosticen physicam*, praecipue *Auscultationem et Percussionem* adjunctis exercitationibus practicis quater per hebd. h. VIII, doctrinam *de fasciis vincturisque chirurgicis* ter per hebd. hora commoda docebit. Privatissime *exercitationes microscopicas* moderabitur.

GUIL. KRAUSE, Dr., tradet *Pathologiam et Therapiam generalem*, d. Lunae, Mart., Jov. et Vener., h. VIII—IX, et *Medicinam forensem*, d. Lun. Merc. h. III—IV et Saturn. h. II III, vel aliis horis commodis. *Exercitationes microscopicas* in instituto pathologico sueto more continuabit.

ORDINIS PHILOSOPHORUM.

THEODORUS BENFEY, Dr., h. XII—I quater p. hebd. docebit *Grammaticam linguae Sanscritae.* — H. II—III quater p. hebd. interpretabitur *Chrestomathiam* suam *Sanscriticam.*

H. A. L. WIGGERS, Dr., tradet *Pharmaciam* sexies p. hebd. hora matut. VI—VII; *Pharmacognosiam* quinquies p. hebd. hora II—III duce compendio suo: *Grundriss der Pharmacognosie.* 4. Aufl. Gött., Vandenhoeck u. Ruprecht.

THEODORUS MÜLLER, Dr., *Grammaticam linguae francogallicae antiquioris* tradet et carmen epicum quod vocant *la chanson de Roland* interpretabitur, diebb. Lun. Mart. et Jov. h.XII—I; *Grammaticam linguae anglicae* docebit *adjunctis exercitationibus practicis,* diebb. Lun. Mart. Jov. et Ven. h. VI—VII vespertina; *Exercitationes gallice scribendi et loquendi* instituet diebb. Mart. Merc. Ven. et Sat. h. VIII—IX matutina vel alia hora

commoda. Lectiones privatissimas offert in *linguis anglica, francogallica, italica, hispanica.*

CAROLUS BOEDEKER, Dr., *Exercitationes chemicas practicas* in laboratorio physiologico-chemico moderari perget horis et matutinis et pomeridianis.

GUILIELMUS WICKE, Dr., eam *Chemiae* partem docebit, quae ad *agriculturam* pertinet, bis per hebd. — Idem *chemicas exercitationes in usum agriculturae studiosorum* instituet.

H. C. E. DE MANGOLDT, Dr., *Theoriam oeconomiae nationalis* quinquies h. III—IV docebit. *Rem financiariam* quinis lectionibus h. V—VI tractabit. Publice d. *aere alieno publico*, d. Saturni h. XII—I disseret.

ERNESTUS SCHERING, Dr., publice seminarii physici mathematici sodales instituendis *Observationibus magneticis* h. V d. Ven. exercebit, privatim *Mechanicam analyticam* quater p. h. h. XII tradet.

GUILIELMUS KEFERSTEIN, Dr. med., *Anatomiam comparatam* diebus Lun., Mart., Jov. et Ven. hora III—IV tradet; *Demonstrationes zoologicas* die Mercur. hora VIII—IX in Museo academico habebit; *Exercitationes practicas zootomicas et microscopicas* diebus Lun. et Jov. hora IX—XII in Instituto physiologico moderari perget.

* * *

GUILIELMUS KLINKERFUES, Dr., privatim capita selecta *astronomiae physicae* explicabit diebus Lunae et Jovis hora XII; publice hora commoda cum Seminarii physici mathematici sodalibus *Observationes astronomicas* instituet.

* * *

GUSTAVUS SCHWEPPE, rei equestris magister, artem *equitandi* exercitationibus institutis docebit diebus et horis suo tempore indicandis.

E. HILLE, Mus. Dir. Acad., *Harmonicen et theoriam artis musicae* horis audituris commodis docebit. Praeterea ad Societates, quae *Singakademie et Orchesterspiel-Verein* vocantur, invitat.

FRID. GUIL. UNGER, Dr., diebus Mercurii et Saturni h. XII *Archaeologiam christianam*, h. e. *ecclesiarum architecturam nec non ornatum* explicabit. Privatissime doctrinam *de arte quam dicunt perspectiva* tam theoretice quam practice tradet.

* * *

H. M. MELFORD, Dr., privatim *Grammaticam linguae anglicae* adjunctis exercitationibus practicis docebit quater per hebd. hora VI—VII vesp. e libris suis: *Vereinf. Engl. Sprachlehre, Engl. Leseb.* (Ed. V. 1860.) et *Byron's Mazeppa* (ex ed. II. sua 1856.); *anglice, gallice, ital. et hispan. scribendi et loquendi* exercitationes instituet quater p. hebd. hora II e libris suis: *Phraseol. Handwörterb.; Manuel de la langue Franç.; Handb. der ital. Umgangsspr.* (II. Ed.); *Span. Bühnenstücke; Saul e Mirra, Tragedie di Vittorio Alfieri,* praemissa *succincta historia tragoediae italicae*, diebb. Merc. et Vener. hora II exponet. Praeterea privatissime linguas *anglicam,*

francogallicam, *italicam* et *hispanicam* docebit e libris suis. *Exercitationes scribendi et loquendi* continuabit.

* * *

LUDOVICUS LUELFING, Dr., h. VII—VIII sexies per hebdom. *Morbos animalium domesticorum*, demonstrationibus clinicis in nosocomio veterinario adjunctis, tradet.

RECITATIONES PRIVATIM DOCENTIUM.

ORDINIS THEOLOGORUM.

FRIDERICUS AUGUSTUS HOLZHAUSEN, Phil. Dr. ac Theol. Lic., tradet: *Historiae ecclesiae universalis partem priorem*, *ab origine Ecclesiae usque ad Viclefum*, senis lect. hora VIII, *Historiam dogmatum* hora XI, *Grammaticam hebraicam* ternis lect. hora II. *Privatissima* offert.

HERM. SCHULTZ, phil. Dr., theol. Licent., *Theologiam veteris testamenti* docebit, quinquies, hora VIII—IX. *Epistolam quae dicitur ad Hebraeos* interpretabitur hora IX—X (dieb. Lun. Mart. Merc.), *Librum Job* hora X—XI (dieb. Merc. Jov. Vener.).

COLLEGIUM REPETENTIUM.

H. JEEP, privatissima offert.

DAVID HUPFELD, *evangelium Matthaei* bis per hebd. diebus Lunae et Jovis h. XI—XII publice interpretabitur.

JOHANNES CROPP, *libros Samuelis* diebus Martis et Veneris hora XI—XII publice interpretabitur.

Exercitationes dogmaticas, *historicas*, *exegeticas* Repetentes sueto more moderari pergent.

ORDINIS JURISCONSULTORUM.

F. B. GREFE, Dr., *Jus Hannoveranum* tradet quinquies p. hebd. h. II—III.

ERNESTUS MEIER, Dr., privatim *Jus ecclesiasticum cum Catholicorum tum Protestantium* quinquies p. hebd. h. X—XI; *Historiam juris Germanici tam publici quam privati* sexies p. hebd. h. XII—I; publice *Historiam constitutionis Germanicae inde ab initio hujus saeculi* semel p. hebd. die Mercurii h. III—IV tradet.

AUGUSTUS UBBELOHDE, Dr., sexies p. hebd. h. X—XI *Historiam juris Romani*, quater p. hebd. h. XI—XII *Jus agrarium Germanicum*, continuo *juris Hannoverani* respectu habito, nec non bis p. hebd. h. XI—XII *Historiam processus civilis Romani* tradet.

RUDOLPHUS SCHLESINGER, Dr., sexies per hebd. h. X—XI *Historiam juris Romani* tradet, diebus Jovis et Veneris h. III—IV *Historiam*

processus civilis Romani enarrabit, gratis diebus Mercurii et Saturni hora IX—X *Jus cambiale* docebit.

GUSTAVUS HARTMANN, Dr., sexies per hebd. h. X—XI *Historiam juris Romani* exponet; gratis semel per hebd. h. XII—I *M. Tullii Ciceronis pro P. Quinctio orationem* interpretabitur; de *bonorum possessionis vi ad confirmandum, supplendum, corrigendum jus civile hereditarium* gratis disseret semel p. hebd. h. XII—I. *Repetitoria* et *Privatissima* offert.

HUGO MEYER, Dr., *Jus criminale* docebit senis lectionibus hora VIII; *Encyclopaediam juris* tradet quater per hebd. hora XII; de *judiciis juratorum* gratis disseret bis per hebd. hora IV.

FERDINANDUS FRENSDORFF, Dr., *Historiam juris Germanici tam publici quam privati* sexies per hebd. h. VIII—IX tradet; *Historiam rei municipalis apud Germanos* semel per hebd. h. XII—I gratis enarrabit.

JACOBUS MAXEN, Dr., sexies per hebd. h. XI—XII *Theoriam processus civilis* tradet. — Binis per hebd. horis postea indicandis explicabit, *qua via ac ratione modus procedendi in causis civilibus hodie usitatus ex jure Romano, Canonico et Germanico, ex processu camerali et Saxonico profectus sit.* Repetitoria et privatissima offert.

ORDINIS MEDICORUM.

CH. F. E. STROMEYER, Dr., *Chemiae theoreticae partes singulas* nec non *Pharmaciam* privatissime docebit.

R. WIESE, Dr., theoriam *auscultationis et percussionis* adjunctis exercitationibus practicis quater per hebdomadem docebit horis postea indicandis.

C. F. LOHMEYER, Dr., hora VIII—IX *medicinam forensem*, hora IV—V doctrinam, quam dicunt *Sanitätspolizei,* tradet.

GUIL. L. KÜNEKE, Dr., *Artis obstetriciae doctrinam* exponet quat. p. hebd. hora VI matut. *Doctrinam et cursum operationum* hora II semel et hora VI matut. bis tradet.

ORDINIS PHILOSOPHORUM.

JULIUS TITTMANN, Dr., Ord. Phil. Assessor, *Literarum elegantiorum apud Germanos historiam inde ab Opitio* docebit quinis p. hebd. sch. hora X; de *Dantis Aldigerii vita et scriptis* publice disseret hora V; Societatis liter. circulo privatissime sed gratis *philosophorum graecorum de artibus* doctrinam adumbrabit.

S. LANTZIUS-BENINGA, Dr., Ord. Phil. Assessor, sexies p. h. hora VII *Botanicen generalem et specialem,* quinquies p. h. hora VIII *Botanicen medicam* tradet. *Excursiones et demonstrationes bot. atque exercitationes bot. practicas* instituet. Privatissime *examinatorium ad Botanicen generalem et specialem spectans* habebit.

THEOD. WÜSTENFELD, Dr. phil., *Historiam Italiae inde ab initio medii aevi* quater per hebdomad. hora X—XI diebus Lunae, Martis, Jovis et Veneris publice tradet.

ERNESTUS MOLLER, Dr. phil., ordinis philosophorum assessor, *Paedagogicen generalem* docebit ternis p. h. scholis diebus Lunae, Jovis, Veneris hora XII—I. — De *Dei cognitione ex hominis natura investiganda* secundum rationem analyticam disseret publice binis p. h. scholis diebus Martis et Mercurii hora III—IV.

ALB. LION, Dr., h. XI—XII *Plutarchi vitas selectas*, h. I—II *Ciceronis libb. de Officiis* interpretabitur. Privatissime linguas vett. et recentt. docebit.

TH. FINCK, Dr., *Doctrinam Politicam* quaternis scholis gratis exponet dieb. Lun. Mart. Jov. Ven. hora post indic.

FRIDERICUS BIALLOBLOTZKY, Dr., de *Geographia sacra*, et de *itineribus* per Italiam, Graeciam, Aegyptum, Palaestinam, Mesopotamiam, Chaldaeam, Assyriam, vel olim factis vel etiamnunc ita faciendis, ut artes disciplinaeque sua inde capiant incrementa, quater per hebdom. hora audituris commoda disseret. — *Archaeologiae Biblicae* capita selecta tradet. — *Grammaticam Anglicam* hora audituris commoda docebit et *Guilielmi Shakespeare tragoedias interpretabitur.*

M. UHLEMANN, Dr., gratis *Historiam Aegypti inde ab antiquissimis usque ad nostra tempora* enarrabit diebus Merc. et Sat. h. II—III. Privatissime *Grammaticam hieroglyphicam* et *Copticam* docebit.

LEO MEYER, Dr. phil., *Linguae Graecae et Latinae etymologiam* explicabit diebus Martis Mercurii Jovis Veneris hora VIII—IX. *Linguam Anglosaxonicam* docebit et *Beovulfi carmen* interpretabitur ter per hebdomadem hora III—IV. *Linguam Sanscritam* docebit et *scripta Sanscritica* interpretanda proponet ter per hebdomadem hora II—III.

HENRICUS DE STEIN, Dr. phil., *Logicam* docebit quater per hebdom. hora XI—XII; *Historiam philosophiae christianae* enarrabit h. e. historiam philosophiae, qualis inter recentiores populos exculta est, inde a Patribus Ecclesiae usque ad novissima tempora deductam quinquies p. hebd. hora XII—I. *Societatem, philosophicam* moderari perget.

L. DE USLAR, Dr., *Pharmacopoeam hannoveranam novam* commentario illustrabit ter p. hebd. *Pharmaciam in usum medicinae studiosorum* docebit diebus postea indicandis.

LUDOVICUS ADOLFUS COHN, Dr. phil., privatim *Historiam civitatis borussicae* tradet quater per hebdom. hora XI—XII. Gratis *Wiponis scripta* interpretabitur semel per hebdom. hora V—VI die Lunae.

ANTONIUS GEUTHER, Dr., h. XII—I *Chemiam organicam* tradet.

A. ENNEPER, Dr., *Geometriam analyticam superficierum et linearum dupliciter curvatarum* tradet, adjectis observationibus de *integratione aequationum differentialium partialium* diebus Lun., Mart., Merc., Jov. et Veneris hora XI—XII.

W. BESSELL, Dr. phil., *Historiam imperatorum Romanorum* enarrabit diebb. Lun., Merc., Ven. hora XII—I.

EDUARDUS KRÜGER, Dr. phil., *Artis musicae historiam* binis scholis dd. Lunae et Jovis h. XII docebit; *Paedagogicae artis historiam* binis scholis tradet dd. Martis et Veneris h. XII; *Harmonices et contrapuncti* doctri-

nam privatissimis scholis exhibendam offert; *Cantui sacro* exercendo vacabit horis solitis vespertinis.

HERM. LANGENBECK, Dr. phil., hora matutina IX—X diebb. Merc., Veneris, Sat. *Logicen* docebit, h. XI—XII diebb. Merc. et Sat. *de materiae et animae notione* disseret.

G. TEICHMÜLLER, Dr. phil., privatim bis per hebd. hora VIII matutina *principum hujus saeculi philosophorum systemata* exponet quidque recte docuerint quid minus dijudicabit. Gratis *Societatis philosophicae* sodalibus Ethicorum Nicomacheorum librum I interpretandum proponet.

RUDOLPHUS FITTIG, Dr., *Chemiam analyticam et qualitativam et quantitativam* tradet quater per hebd. diebus Mercurii et Saturni h. XII—I, Jovis et Veneris h. III—IV.

FRIDERICUS BEILSTEIN, Dr., privatim *Chemiam organicam* tradet, quater per hebd., diebus Mart., Merc., Jov., Ven. hora VIII—IX.

THEODORUS NÖLDEKE, Dr. phil., *grammaticam linguae Hebraicae* exponet quaternis scholis hora XI; *Ecclesiasten* explicabit diebus Merc. et Sat. eadem hora; *linguam Turcicam* docebit hora postea indicanda.

A. CONZE, Dr. phil., privatim *Pausaniae de situ Graeciae libros* interpretabitur diebus Martis Mercurii Jovis hora VIII—IX; publice *de vasorum fictilium apud Graecos picturis* disseret die Veneris hora III—IV.

SIGURDUS ABEL, Dr., *Historiam Angliae inde ab anno 1688* bis per hebdom. hora V—VI publice enarrabit.

Musicam, *artem delineandi*, *linguas et literas* cultissimorum Europae populorum etiam alî homines eruditi et periti tradent, scholarum illi suarum rationes et tempora loco consueto indicaturi. *Saltandi* et *armorum tractandorum artes* magistri stipendiis regiis auctorati docebunt.

SCHOLAE HORARUM ORDINE DESCRIPTAE.

Hora.	THEOLOGICAE.	JURIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
6-7			Art. obstetr. (4) *Küneke.* Curs. Oper. (1) *idem.*	Pharm. (6) *Wiggers.*
7-8	Hist. dogm. (1) *Duncker.*	Jus germ. priv. (6) *Kraut.* Jus mercat. (5) *Thöl.* Relat. (3) *Wolff.*	Botan. gen. et spec. (6) *Grisebach.* Path. et Ther. spec. (6) *Hasse.*	Botan. spec. (6) *Bartling.* Gramm. latin. (4) *Sauppe.* Calc. diff. et int. (5) *Stern.* Morb. an. domest. (6) *Luelfing.* Bot. gener. (6) *Lantzius-Beninga.*
8-9	Hist. eccles. p. alt. (6) *Duncker.* Theol. pract. (1) *Schoeberlein.* Hist. eccles. p. prior. (6) *Wagenmann.* Histor. eccl. univ. p. pr. (6) *Holzhausen.* Theol. vet. testam. (5) *Schultz.*	Doct. de hered. (5) *Francke.* Doct. de hered. (5) *Mommsen.* Process. pract. (5) *Wolff.* Jus crim. (6) *H. Meyer.* Hist. jur. Germ. (6) *Frensdorff.*	Zool. gener. (4) *Wagner.* Botan. med. (4) *Grisebach.* Path. et Ther. spec. (2) *Hasse.* Diagn. Phys. (4) *Kraemer.* Path. et Ther. gen. (4) *Krause.* Med. for. *Lohmeyer.*	Botan. med. (5) *Bartling.* Hist. med. aevi (4) *Waitz.* Philos. natur. (4) *Lotze.* Propert. (2) *Curtius.* Hist. discipl. rp. spect. (3) *Helferich.* Doct. de pec. pastu (5) *Griepenkerl.* Calc. var. (3) *Stern.* Sem. ph. mat. (1) *idem.* Exercc. gall. (4) *Th. Müller.* Dem. zool. (1) *Keferstein.* Bot. med. (5) *Lantzius-Beninga.* Ling. Gr. et lat. etym. (4) *L. Meyer.* Syst. philos. rec. (2) *Teichmüller.* Chem. organ. (4) *Beilstein.* Pausan. LL. (3) *Conze.*
9-10	Exercc. liturg. (1) *Schoeberlein.* Pauli Ep. ad Roman. (5) *Wiesinger.* Evang. tr. pr. (6) *Lünemann.* Ep. ad Hebr. (3) *Schultz.*	Pandect. (6) *Ribbentrop.* Jus germ. priv. (6) *Kraut.* Jus camb. (2) *Schlesinger.*	Chem. (5) *Wöhler.* Exercc. clin. et policl. (6) *Baum.*	Prosem. philol. (1) *de Leutsch.* Aesch. Pers. (4) *Sauppe.* Theor. aequat. (5) *Riemann.* Exercc. zoot. (3) *Keferstein.* Logic. (3) *Langenbeck.*
10-11	Semin. homil. (1) *Ehrenfeuchter.* Semin. homil. (1) *Wiesinger.* Job. (3) *Schultz.*	Proc. crim. (5) *Zachariae.* Jus crim. (6) *Herrmann.* Hist. jur. Rom. *Pernice.* Jus eccles. (5) *E. Meyer.* Hist. jur. Rom. (6) *Ubbelohde.* Hist. jur. Rom. (6) *Schlesinger.* Hist. jur. Rom. (6) *Hartmann.*	Embryol. (1) *Wagner.* Scholl. clin. et policl. (6) *Hasse.* Physiol. exper. p. I (5) *Meissner.* Phys. gen. et spec. (6) *Herbst.*	Trigon. pl. et sphaer. (5) *Ulrich.* Job. et scr. Salom. (6) *Ewald.* Hit. et art. prosar. Gr. (4) *de Leutsch.* Genes. et Pent. sel. capp. (6) *Bertheau.* Archaeol. univ. (5) *Wieseler.* Prosem. (1) *Sauppe.* Chem. agric. (4) *Griepenkerl.* Exx. zoot. (3) *Keferstein.* Hist. lit. ap. Germ. (5) *Tittmann.* Hist. Ital. (4) *Wüstenfeld.*
11-12	Hist. dogm. (5) *Reiche.* Semin. homil. (1) *Ehrenfeuchter.* Hist. dogmat. (5) *Duncker.* Semin. homil. (1) *Wiesinger.* Paul. Ep. min. (5) *Lünemann.* Hist. dogm. (6) *Holzhausen.* Ev. Matth. (2) *Hupfeld.* LL. Samuel. (2) *Cropp.*	Pandect. (6) *Ribbentrop.* Instit. j. R. (5) *Francke.* Jur. philos. (4) *Herrmann.* Instit. j. Rom. (5) *Mommsen.* Theor. proc. civ. (6) *Hartmann.* Theor. proc. civ. (6) *Pernice.* Jus agr. Germ. (4) *Ubbelohde.* Hist. proc. civ. rom. (2) *idem.* Theor. proc. civ. (6) *Maxen.*	Anat. gener. (3) *Henle.*	Botan. oecon. (4) *Bartling.* Psychol. (4) *Bohtz.* Semin. philol. (1) *de Leutsch.* Hist. reform. in t. Brunsv. (2) *Havemann.* Daniel. (3) *Bertheau.* Palaeont. *Sartorius de Waltershausen* Exercc. phys. (1) *Listing.* Not. rr. publ. r. Hann. (2) *Wappäus.* Geogr. Amer. (4) *idem.* Semin. phil. (2) *Curtius.* Semin. phil. (2) *Sauppe.* Sem. paedag. (2) *idem.* Exx. zoot. (3) *Keferstein* Plut. V. sel. (5) *Lion.* Logic. (4) *de Stein.* Hist. civ. boruss. (4) *Cohn.* Geom. anal. (4) *Enneper.* De mat. et an. nat. (2) *Langenbeck.* L. Hebr. gramm. (4) *Nöldeke.* Eccles. (2) *idem.*

Hora.	THEOLOGICAE.	JURIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
12 – 1	Ethic. theol. (5) *Ehrenfeuchter*. Dogmat. christ. p. pr. (5) *Schoeberlein*.	Jus publ. German. (6) *Zachariae*. Jus oblig. (5) *Mommsen*. Inst. j. publ. Hann. (4) *Pernice*. Histor. jur. Germ. (6) *E. Meier*. Cic. or. p. Quinct. (1) *Hartmann*. De bonor. poss. vi ad suppl. cett. (1) *idem*. Enc. jur. (4) *H. Meier*. Hist. jur. mun. (1) *Frensdorff*.	Anat. system. p. secund. (6) *Henle*.	Mineral. et geogn. agron. (4) *Sartorius de Waltershausen*. Optic. (4) *Listing*. Semin. archaeol. (1) *Wieseler*. Ethnog. et Geogr. orb. ant. (6) *Curtius*. Walth. ab Av. carm. (2) *G. Müller*. Gram. l. sanscr. (4) *Benfey*. Gramm. francg. (3) *Th. Müller*. D. aer. al. publ. (1) *de Mangoldt*. Mechan. anal. (4) *Schering*. Astron. phys. (2) *Klinkerfues*. Archaeol. christ. (2) *Unger*. Paed. gener. (3) *Moller*. Hist. phil. christ. (5) *de Stein*. Chem. org. (6) *Geuther*. Hist. imper. Rom. (3) *Bessel*. Art. mus. hist. (2) *Krüger*. Paedag. art. hist. (2) *idem*. Chem. an. (4) *Fittig*.
1 – 2	Exercc. catech. (2) *Rettig*.			Cic. ll. de Offic. (4) *Lion*.
2 – 3	Libb. symb. ecc. Luth. (2) *Matthaei*. D. de civit. chr. (1) *idem*. Gramm. hebr. (3) *Holzhausen*.	Jus Hannover. (5) *Grefe*.	Oss. fr. et lux. (2) *Baum*. De oc. auriumq. morb. (4) *idem*. Med. forens. (1) *Krause*. Curs. operat. (1) *Küneke*.	Exercc. mathem. (1) *Ulrich*. Ling. arab. et aeth. (2) *Ewald*. L. pers. et armen. c. sanscr. comp. (4) *idem*. Ling. Syr. et arab. *Bertheau*. Gramm. l. theot. *G. Müller*. Chrestom. sanscr. (4) *Benfey*. Pharmacogn. (5) *Wiggers*. Exercc. (4) *Melford*. Hist. Aegypt. (2) *Uhlemann*. Ling. sanscr. (3) *L. Meyer*.
3 – 4	Isag. in ll. N. Test. (2) *Reiche*. Theol. pract. p. alt. (4) *Ehrenfeuchter*. Hist. eccles. aet. rec. (3) *Wagenmann*.	T. Dig. de her. petit. (2) *Francke*. Hist. const. Germ. (1) *E. Meier*. Hist. proc. civ. (2) *Schlesinger*.	Doct. de rem. effect. (5) *Marx*. Chir. p. prim. 1) *Baum*. Med. forens. (2) *Krause*.	Log. et Metaph. (5) *Ritter*. Hist. Germ. liter. (3) *Bohtz*. Tacit. Hist. (5) *de Leutsch*. Hist. regn. Europ. i. a. s. XVI (4) *Havemann*. Rer. oecon. pol. (4) *Helferich*. Theor. oecon. nat. (5) *de Mangoldt*. Anat. comp. (4) *Keferstein*. Dei cogn. (2) *Moller*. Ling. anglosax. (3) *L. Meyer*. Chem. anal. (2) *Fittig*. De vas. fict. pictur. (1) *Conze*.
4 – 5	Theol. pract. (5) *Schoeberlein*.	Doct. de summ. causs. civ. cogn. (3) *Briegleb*. Civ. pract. (2) *Thöl*. De jud. iurat. (2) *H. Meier*.	Path. et Ther. gen. (3) *Marx*. Chir. p. prim. (5) *Baum*. Pol. sanit. *Lohmeyer*.	Antiq. German. et Tac. Germ. (4) *Waitz*. R. scen. Com. Gr. et Arist. Av. (3) *Wieseler*.
5 – 6	Exercitt. catech. (1) *Wiesinger*.	Schol. exeg. (3) *Ribbentrop*. Civ. pract. (2) *Thöl*.		(Geom. pract. (4) *Ulrich*. Observv. phys. (1) *Weber*. Phys. exper. p. pr. (3) *idem*. Hist. philosoph. p. prior. (5) *Ritter*. Philos. relig. (4) *Lotze*. R. financ. (5) *de Mangoldt*. Obs. magnet. (1) *Schering*. Dant. vit. (1) *Tittmann*. Wipp. scr. (1) *Cohn*. Hist. Angl. (2) *Abel*.
6 – 7	Cant. eccles. (1) *Schoeberlein*. Societ. theolog. (1) *idem*.			Geom. pract. (4) *Ulrich*. Observv. phys. (1) *Weber*. Phys. exper. p. prim. (3) *idem*. Gramm. l. angl. (4 *Th. Müller*. Gramm. angl. (4) *Melford*.
7 – 8	Soc. theol. (1) *Schoeberlein*.			

NB. Scholae, quarum horae non indicatae erant, in hunc conspectum receptae non sunt.